vlastnické nároky a žalobou podle § 37 ex. ř., v níž předmět sporu ocenil částkou, rovnající se výši vymáhané vymáhajícím věřitelem pohledávky per Kč 1473.70, domáhal se nepřípustnosti exekuce. Soud I. stolice jednal ve sporu na základě tohoto žalobcem oceněného předmětu sporu a to nikoliv podle ustanovení, platných pro řízení ve věcech nepatrných a po provedeném řízení žalobu zamítl.

Odvolání žalobcovo odvolací soud odmítl proto, že vycházel z předpokladu, že obecná hodnota oněch 56 knih a brožur, o jichž vyloučení z exekuce se ve sporu jednalo, nedosahuje výše Kč 500.—, neboť tyto vylučované knihy a brožury náleží k oněm 100 knihám a brožurám, pod jednou položkou zabaveným a které byly oceněny výkonným orgánem co do možnosti výtěžku úhrnnou částkou Kč 25.—. Odvolací soud pak usuzoval, že cena vylučovaných předmětů jest nepochybně taková, jak výkonný orgán uvedl a že ani při dražení by se nedocílilo vyššího výtěžku nežli Kč 500.— a proto, že jde o spor hodnoty nepatrné podle § 448 c. ř. s., takže odvolání jest podle § 452, odst. 2 a § 501 c. ř. s. nepřípustným.

Žalující odvolatel do tohoto usnesení odvolacího soudu podal rekurs, jemuž nejvyšší soud usnesením ze dne 10. prosince 1937, č. R I 1482/37, vyhověl, napadené usnesení odvolacího soudu zrušil a témuž věc vrátil s tím, aby o odvolání věcně rozhodl a v důvodech uvedl:

»Leč cena, kterou výkonný orgán podle § 69 instrukce pro výkonné orgány označí v zápisu o zabavení jako pravděpodobný výtěžek z dražby, není obecnou hodnotou podle § 306 ob. z. obč., která byla by směrodatnou podle § 57 j. n. pro ocenění předmětu sporu. Skutečná hodnota zabavených věcí se zjišťuje teprve při dražebním roku podle § 275 ex. ř. a § 108 instrukce pro výkonné orgány znalcem a jest pak základem pro vyvolací cenu podle § 276 ex. ř. Teprve tato cena může býti podkladem pro určení hodnoty předmětu sporu podle § 57 j. n. Ježto se tak dosud nestalo, jest podle § 57 j. n. rozhodnou pro stanovení hodnoty předmětu sporu výše pohledávky podle spisu zn..... vymáhané, t. j. Kč 1473.70.«

Z uvedeného jest tudíž patrno, že ustanovení § 57 j. n. nejvyšší soud vykládá tak, že pokud cena předmětu sporu není náležitě zjištěna, tedy i když má zástava zřejmě hodnotu menší, jest rozhodnou výše pohledávky. Adolf Kocna.

O právní existenci »Československé obilní společnosti« není dosud pravoplatně rozhodnuto.

Otázka, zda Československá obilní společnost stává po právu, respektive, od kdy stává po právu, není dosud definitivně vyřešena.

Vrchní soud v Praze svým usnesením ze dne 11. září 1937 nevyhověl sice stížnostem, které byly podány osobami na věci zúčastněnými (mlynáři) proti usnesení krajského soudu v Praze ze dne 20. července 1937, jímž byla společnost do obchodního rejstříku zapsána, ale proti usnesení vrchního soudu byl podán dovolací rekurs, odůvodněný tím, že jde o nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy a zmatečnost (§ 46 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.).

Potvrzující usnesení vrchního soudu připouští sice, že Československá obilní společnost je společností akciovou, ale usuzuje dále, že jest podstatný rozdíl mezi akciovými společnostmi ostatními a Československou obilní společností, pramenící v tom, že stanovy této společnosti byly předem určeny státem, takže společnost vznikla za spolupůsobení státu, a proto právní povaha jejího zápisu nemůže býti řešena podle předpisů obch. zák., zejména čl. 208, odst. 2, které předpokládají vznik společnosti na basi ryze soukromoprávní. Proto také její zápis má jen povahu deklaratorní a nikoliv konstitutivní, protože zásahem státu byla platnost čl. 208, odst. 2 a čl. 211, odst. 1 obch. zák. vyloučena. Vrchní soud je toho názoru, že tento státní zásah proveden byl již vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n.

V tom spočívá omyl nesprávného nazírání vrchního soudu, že totiž Československá obilní společnost byla zřízena vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. jednostranným (!) vysostním zásahem státu. Bylo

již poukázáno v předcházejících článcích na to, že toto zřízení se vládním nařízením č. 137/34 Sb. z. a n. nestalo, nýbrž že byl pouze určen obsah stanov této společnosti, jinak že se měla společnost teprve ustaviti, vytvořiti **příslušnými zájmovými organisacemi,** jež stát tímto úkolem pověřil.

Že by při tomto ustavení, vytvoření Československé obilní společnosti jakožto společnosti akciové neměly platiti čl. 208, resp. 211 obch. zák., to z vládního nařízení č. 137/34 Sb. z. a n. nevyplývá, nýbrž z § 9 tohoto nařízení jde najevo pravý opak.

To bylo vysloveno teprve vládním nařízením **č. 193/37 Sb. z. a n.,** které jinak nemusilo by býti přece vydáno, když by se již z vl. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. dalo vyvoditi, že k zápisu stanov společnosti a jejich změn není třeba, aby o nich byla sepisována soudní nebo notářská listina, jak to výslovně určuje vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n.

Ovšem pokud jde o vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n., nabylo toto účinnosti, jak již bylo na to v předchozím článku poukázáno, dnem vyhlášení, t. j. 21. července 1937, kdežto zápis společnosti obchodním soudem byl proveden dne 20. července 1937, tedy o den dříve a ježto platí zásada, že zákony neplatí nazpět, nelze předpisy vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n. na tento zápis vztahovati, nehledě ani k tomu, že toto vl. nař. nebylo již vydáno v rámci zákona z 21. června 1934, č. 109 Sb. z. a n. o mimořádné moci nařizovací.

Touto otázkou — jak výslovně ve svém rozhodnutí podotýká — se vrchní soud vůbec nezabýval, poukazuje na to, že již podle vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. nebylo třeba k zápisu Čs. obilní společnosti listiny soudní nebo notářské.

Nutno však znovu zdůrazniti, že pak nebylo třeba vlád. nař. č. 193/37 Sb. z. a n. vůbec vydávati. Že by z vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. plynulo, že čl. 208 a 211 obch. zák. pro zápis Čs. obilní společnosti neplatí, bylo již rovněž řečeno.

Vždyť citovaný § 9 tohoto nařízení výslovně praví, že pro Čs. obilní společnost platí všeobecná ustanovení, platná pro akc. společnosti, a čl. 208 a 211 obch. zák., které tu rovněž přicházejí v úvahu, z nich nevylučuje!

Také § 8 vlád. nař. č. 137/34 Sb. z. a n. nelze vykládati jinak než zní, že totiž ministerstvem zemědělství bude vyhlášen den, kdy společnost započne svou činnost.

Jestliže min. zemědělství svou vyhláškou ze 14. července 1934 za tento den určilo 17. červenec 1934, stalo se tak v předpokladu, že Čs. obilní společnost stává v tento den již po právu. Nestává-li, nemůže tento nedostatek zmíněná vyhláška žádným způsobem odkliditi nebo sanovati. Otázka právní existence Čs. obilní společnosti zůstala tím zcela nedotčena.

V předpokladu, že bude uznáno, že dovolací rekurs je tu se zřetelem na předpis § 46 zák. č. 100/31 Sb. z. a n. na místě, bude se tedy otázkou právní existence Čs. obilní společnosti zabývati ještě nejvyšší soud, na jehož rozhodnutí může býti veřejnost právem zvědava.*)

* * *

Depurace poplatkových nedoplatků.

Průmyslový věstník, orgán ústř. svazu čsl. průmyslníků v Praze, který v letošním jubilejním 25. ročníku rozšířil a hlavně zpestřil svůj obsah, přináší na str. 45 tuto zprávu:

»Ministerstvo financí nařídilo svým výnosem ze dne 16. XI. 1937, čís. 119/669/37-V/16 depuraci poplatkových nedoplatků a poplatkových nedodělků podle vzoru depurační akce, zavedené svého času v oboru přímých daní. Výnos zdůrazňuje, že tato depurace má poněkud jinou povahu než depurace u přímých daní, poněvadž v oboru poplatků nemá finanční správa žádného zákonného ustanovení, podle kterého by mohla snižovati nebo dokonce promíjeti poplatky. I když tedy nedoplatek bude odepsán, nevzdává se finanční správa svého nároku naň, nýbrž vylučuje jej toliko z evidence. Akce se rozděluje na dvě období. První období slouží k tomu, aby byl zjednán pořádek v nedoplatcích, a druhé období k tomu, aby byly vyřízeny všechny spisy poplatkové. Za tím účelem zvyšuje se zejména kompetence okresních a zemských finančních úřadů. Depurační akce se týká nedoplatků ze starších ročníků až včetně do roku 1936. Odepsati nedoplatek jest možno pro nedobytnost nebo pro obtížnost a nákladnost vymáhání. Finančním úřa-

*) Z povahy Čsl. obilní společnosti jako společnosti obchodního práva vychází trestní rozh. nejv. soudu ze dne 21. října 1937, č. 6012 Sb. n. s., v němž se uvádí: »Čsl. obilní společnost je podle vl. nař. č. 137/1934 Sb. z. a n. a podle stanov, vyhlášených jako příloha k tomuto nařízení, akciovou společností. Je proto řečená společnost podle svého formálního postavení společností obchodního práva, která nepožívá ochrany cti podle zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.« — Pozn. red.